

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

УДК 351.74: 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-1-13-16>

Коломоєць Олександр Дмитрович,

кандидат юридичних наук, доцент

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2129-9374>

Головков Олександр Миколайович,

кандидат юридичних наук

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4649-539X>

Олексієнко Сергій Васильович,

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9150-8329>

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ НОВИХ ПРАВИЛ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН

У статті розглянуто актуальні проблеми на шляху ефективної протидії незаконному використанню безпілотних повітряних суден в Україні. Акцентовано увагу на революційних змінах, запроваджених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню», який створює правову основу для використання безпілотних повітряних суден, уточнює термінологію, розширює повноваження правоохоронних органів і впроваджує механізми нейтралізації загроз, пов'язаних із незаконною експлуатацією дронів. Розглянуто ключові новації закону, зокрема впровадження понять «дистанційний пілот» і «безпілотна авіаційна система», визначення меж відповідальності операторів безпілотних повітряних суден. Зазначено, що

реалізація положень закону стикається з низкою проблем, серед яких: відсутність підзаконних актів, що деталізують процедури застосування норм, нестача спеціальних технічних засобів для протидії незаконному використанню безпілотних повітряних суден, недостатня підготовка поліцейських до виконання нових завдань, а також неузгодженість положень закону з Кодексом України про адміністративні правопорушення. Наголошено на необхідності створення спеціалізованих поліцейських підрозділів, уповноважених протидіяти незаконній експлуатації безпілотних повітряних суден, а також розширення навчальних програм курсів підвищення кваліфікації, які проходять поліцейські. Зроблено висновок, що сучасні зміни в законодавстві значно підвищують ефективність регулювання використання повітряного простору, але потребують удосконалення для повної реалізації їх потенціалу.

Ключові слова: безпілотне повітряне судно, експлуатант безпілотного повітряного судна, протидія незаконному використанню безпілотних повітряних суден, Національна поліція, повноваження поліції, адміністративна відповідальність.

Постановка проблеми. Питання протидії незаконному використанню безпілотних повітряних суден уже тривалий час вимагають комплексного розв'язання. Перші спроби привернути увагу до означеної проблеми з'явилися в навчально-методичних виданнях, автори яких наголошували на необхідності надання права правоохоронним органам припиняти діяльність несанкціонованих безпілотних літальних апаратів у повітряному просторі з метою захисту життя, здоров'я і майна громадян, а також під час проведення масових заходів, слідчих, оперативно-розшукових чи негласних слідчих дій [1, с. 47]. Пізніше зазначена ідея лягла в основу розроблених МВС і внесених на розгляд Верховної Ради України законопроектів: «Щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» реєстр. № 8185 та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден» реєстр. № 8186.

Зазначені законодавчі ініціативи, на думку їх авторів, мали сформувати єдиний підхід до використання спеціальних засобів поліцейськими, військовослужбовцями Національної гвардії та співробітниками СБУ, запобігти незаконному застосуванню безпілотних літальних апаратів, а також визначити відповідальність за порушення правил і порядку використання повітряного простору України експлуатантами. Однак якщо роботу над законопроектом № 8185 було доведено до належного результату у вигляді прийняття відповідного закону [2], інша пропозиція, яка мала встановити адміністративну відповідальність за порушення правил і порядку використання повітряного простору, та закріпити за Національною поліцією України право розглядати справи про такі адміністративні правопорушення [3], з травня 2023 р. знаходиться «на паузі». Це унеможливує ефективне реагування поліції на порушення правил і порядку використання повітряного простору.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні наукові дослідження переважно зосереджені на тактичних аспектах використання безпілотних літальних апаратів Національною поліцією України та іншими правоохоронними органами в їх правоохоронній діяльності, тоді як питанням забезпечення комплексного регулювання цієї сфери та створення ефективних механізмів притягнення до відповідальності порушників правил використання повітряного простору не приділяється належної уваги [4; 5; 6; 7; 8]. Процес розроблення підзаконних актів, спрямованих на усунення прогалин у правозастосуванні, фактично зупинився і не викликає

інтересу серед науковців. Відповідно, питання підготовки співробітників правоохоронних органів до реалізації нових повноважень також не стали пріоритетними.

Мета дослідження полягає в аналізі регуляторного впливу змін у законодавстві щодо використання безпілотних повітряних суден на обсяг, характер та реалізацію повноважень Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» (далі – Закон № 3232-IX) [2] став революційним проривом у сфері правового регулювання порядку експлуатації безпілотних повітряних суден (далі – БПС). Внесені ним зміни до Повітряного кодексу України уточнили термінологію та визначили ключові поняття, пов'язані з БПС, зокрема:

- запроваджено визначення «безпілотна авіаційна система», яка включає як сам безпілотник, так і обладнання для дистанційного керування;
- визначено роль дистанційного пілота, окреслено його права та межі відповідальності;
- визначено перелік обладнання для дистанційного керування БПС, що забезпечує безпеку їх експлуатації;
- закріплено заходи щодо припинення порушень порядку використання повітряного простору, зокрема, дозволено нейтралізацію загроз, пов'язаних із незаконною експлуатацією БПС, шляхом пошкодження або знищення літальних апаратів за певних умов.

У частині забезпечення громадської безпеки та протидії правопорушенням Закон № 3232-IX розширив повноваження органів, до компетенції яких входить нейтралізація загроз громадській безпеці й порядку, особам та майну, що виникають у зв'язку з експлуатацією безпілотного повітряного судна або безпіотної авіаційної системи (Національної поліції, Служби безпеки України, Національної гвардії), дозволяючи: використання БПС для підтримання громадського порядку та протидії правопорушенням; примусове припинення польотів БПС у випадках загрози життю, здоров'ю людей чи критичним об'єктам інфраструктури.

У нас є всі підстави вважати, що реалізація зазначених повноважень має посилити можливості правоохоронців у реагуванні на правопорушення, пов'язані з використанням повітряного простору, а також згодом зменшити кількість таких правопорушень.

Також Закон № 3232-IX конкретизує порядок охорони повітряного простору над прикордонною смугою та важливими державними об'єктами. Відтепер дозволено здійснювати польоти БПС лише за згодою компетентних органів, що має ускладнити використання БПС для диверсій чи інших незаконних дій.

До позитивних новел Закону № 3232-ІХ слід віднести й те, що Національна поліція отримала право застосовувати засоби для виявлення, нейтралізації та примусового припинення польотів БПС. А окремі положення передбачають притягнення до відповідальності за порушення правил використання повітряного простору, що стимулює дотримання встановлених норм і забезпечує контрольованість діяльності операторів БПС.

Однак, як часто буває, нові повноваження, передбачені законом, не можуть бути повною мірою реалізовані через відсутність чітко визначених механізмів їх практичного застосування. Особливо це стосується притягнення до адміністративної відповідальності осіб, які порушують установлені правила використання повітряного простору. Така ситуація зумовлена браком відповідних норм у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), що значно ускладнює процес накладення адміністративних санкцій та забезпечення невідворотності відповідальності.

Мають місце й інші проблеми, про які слід зазначити детальніше.

Частину першу статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» було доповнено пунктом 48 такого змісту: «вживає заходів для запобігання, виявлення та припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден над визначеною територією чи об'єктом зі спеціальним режимом або над місцем здійснення спеціального поліцейського контролю, проведення операцій із припинення правопорушення» [9]. Подібне формулювання було інтегровано й до Положення про Національну поліцію [10]. Проте ні законодавчі акти, ні відомчі інструкції МВС і Національної поліції не містять визначення «операцій із припинення правопорушення» або їх переліку.

Припинення поліцією правопорушень може відбуватись як під час проведення спеціальної поліцейської операції з припинення масових заворушень, так і під час типового поліцейського заходу адміністративного припинення. Концепція спеціальної поліцейської операції передбачає комплекс скоординованих дій органів поліції, спрямованих на нейтралізацію значних загроз, запобігання масовим правопорушенням чи забезпечення громадської безпеки в умовах складної оперативної обстановки (наприклад, під час надзвичайних подій, стихійного лиха тощо), що включає підготовку, залучення значних ресурсів і застосування спеціальних засобів чи методів. Своєю чергою захід адміністративного припинення є точковою дією оперативного рівня, спрямованою на негайне припинення порушення правопорядку чи законності, він виконується в рамках звичайної адміністративної процедури без масштабного планування чи застосування додаткових сил та заходів. Однак норма закону сформульована таким чином, що надає співробітникам Національної поліції право примусово приземлювати будь-яке БПС, яке перебуває в повітряному просторі над місцевістю, де здійснюється припинення правопорушення.

В умовах воєнного стану та суцільної заборони цивільним користувачам використовувати вітчизняний повітряний простір ці положення не випадають зі стрункої логіки, однак слід одразу уточнити, що вищенаведені новели Закону України «Про Національну поліцію» не прив'язані до воєнного стану, й після його припинення ці повноваження за поліцейськими залишаться. Щоб усунути можливість для зловживань, законодавець має або уточнити види «операцій із припинення правопо-

рушення», або переформулювати норму таким чином, щоб уникнути її довільного тлумачення.

Практичні аспекти запобігання, виявлення та припинення поліцією порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден стикаються з певними організаційно-технічними проблемами. Зокрема, поліції надано право застосовувати «засоби та/або пристрої, призначені для виявлення, припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден, у тому числі для перехоплення сигналів дистанційного керування, пошкодження чи знищення таких суден та/або складових частин безпілотних авіаційних систем» (п. 14 ч. 3 ст. 45 ЗУ «Про Національну поліцію») [9]. Однак спеціального підрозділу у структурі Національної поліції, який би спеціалізувався на боротьбі з порушеннями порядку та правил використання повітряного простору, досі не створено. Мобільні вогневі групи, в обов'язки яких раніше входило виявлення та знешкодження безпілотників, показали низьку ефективність роботи. Деякі обласні ГУНП від цієї практики вже відмовились. Контроль за безпекою повітряного простору можна було б доручити патрульній поліції, яка відповідає за публічний порядок і безпеку, проте наряди патрульної поліції не забезпечені технічними засобами для перехоплення чи безпечного знешкодження БПС.

Варто зазначити, що антидронові рушніці (сіткмети, переносні лазерні комплекси тощо), по-перше, мають високу вартість, по-друге, зараз дуже потрібні на фронті [11; 12], тому оснащення ними нарядів патрульної поліції ще довго буде залишатися нездійсненою мрією. Однак уже зараз можна розробити та запровадити інструкцію стосовно порядку дій поліцейського в разі виявлення в повітрі малорозмірного БПС. Як слушно зазначає І.В. Романенко, примусове припинення польотів БПС, на відміну від, наприклад, такого заходу примусу, як зупинка транспортного засобу, не має конкретного переліку підстав [13, с. 76]. Поліцейському легко кваліфікувати дії експлуатанта БПС як правопорушення, якщо політ БПС виявлено над обласними центрами, над м. Києвом та в межах 15 км від його адміністративної границі, адже в цих та деяких інших зонах проведення польотів БПС заборонено й дозволу на політ у цивільного експлуатанта БПС точно не може бути. Проте в інших випадках ухвалення однозначного рішення може викликати певні труднощі.

Реалізація повноважень примусового припинення польоту БПС шляхом його пошкодження чи знищення, якщо є обґрунтовані підстави вважати, що таке судно використовується для вчинення правопорушення або становить загрозу життю чи здоров'ю людей та/або поліцейського (п. 8 ч. 4 ст. 46 ЗУ «Про Національну поліцію») [9], також стикається з певними перешкодами. Ще до прийняття Закону № 3232-ІХ поліція використовувала табельну зброю для знищення російських дронів. Наприклад, у жовтні 2022 року троє озброєних автоматами поліцейських збили над Києвом дрон-камікадзе Shahed [14]. Однак такі випадки не набули системного характеру.

Значний досвід ураження зі стрілецької зброї ударних та розвідувальних дронів мають бійці Об'єднаної штурмової бригади Національної поліції «Лють». Діючи на відкритій місцевості та використовуючи узагальнені теоретичні напрацювання учасників АТО (ООС) [15, с. 14–21], вони здатні ефективно знищувати дро-

ни. Бійці полку поліції «Цунамі» «чистять» небо над Україною, використовуючи сучасні технічні засоби іноземного та українського виробництва для виявлення та перехоплення ворожих дронів [16]. Однак тактичні можливості підрозділів патрульної поліції під час здійснення їх діяльності з охорони публічного порядку, на нашу думку, не відповідають викликам часу. Для того щоб навчитися точно вражати малорозмірні БПС із табельної зброї в умовах міської забудови й не завдати при цьому шкоди майну й здоров'ю громадян, поліцейський повинен пройти відповідну підготовку (курси підвищення кваліфікації).

Незважаючи на закриття повітряного простору України [17] й попередження СБУ, що всі не дозволені польоти безпілотних літальних апаратів будуть вважатись шпигунством та диверсійною роботою на користь ворога, окремі особи продовжують ігнорувати встановлені заборони [18; 19; 20]. Поки що поліцейським вдається виявляти та затримувати операторів незаконно запущених у повітря БПС. Іноді для приземлення БПС залучаються фахівці з підрозділів ЗСУ. Однак в умовах різкої зміни оперативної обстановки може виникнути ситуація, коли треба буде діяти рішуче й застосування вогнепальної зброї стане єдиним виходом. От тоді в на-

годі стануть знання, отримані поліцейським на курсах підвищення кваліфікації.

Висновки. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що запроваджені Законом № 3232-IX зміни значно покращують регулювання використання БПС, особливо в умовах сучасних загроз громадській безпеці та обороні.

Закон створює правовий базис використання БПС і впроваджує механізми відповідальності за порушення правил використання повітряного простору. Водночас реалізація його положень потребує: подальшого розроблення підзаконних актів; забезпечення відповідного технічного оснащення правоохоронних органів; розроблення навчально-методичного забезпечення і проведення курсів підвищення кваліфікації для співробітників Національної поліції та військовослужбовців Національної гвардії України.

Перспективними напрямками подальших розвідок з означеної проблематики можуть стати спроби більш чіткого окреслення суб'єктного складу правопорушення, передбаченого ч. 5. ст. 111 КУпАП. Адже натепер це єдина стаття КУпАП, за якою можливо притягнути до адміністративної відповідальності експлуатанта БПС за порушення порядку та правил використання повітряного простору України.

Список використаних джерел

1. Особливості застосування безпілотних літальних апаратів органами та підрозділами поліції: метод. рек. / А.А. Савковський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 72 с.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню : Закон України від 13 липня 2023 р. № 3232-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 84. Ст. 307.
3. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден : Проект Закону України від 07.11.2022 р. № 8186. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=8186&conv=9> (дата звернення: 22.01.2025).
4. Батраченко Т.С., Розгон О.Г., Єфімова І.В. Ефективність застосування безпілотних літальних апаратів для фото- та відеозапису в діяльності Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 486–488. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/113> (дата звернення: 22.01.2025).
5. Єфімова І.В., Розгон О.Г. Використання безпілотних літальних апаратів у оперативно-розшуковій діяльності Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 407–410. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/98> (дата звернення: 22.01.2025).
6. Мовчан А.В., Мовчан М.А. Використання безпілотних літальних апаратів у діяльності правоохоронних органів. *Соціально-правові студії*. 2020. Випуск 3 (9). С. 104–110.
7. Тичина Д.М., Антошук А.О., Перцев Р.В. Криміналістичне забезпечення використання безпілотного літального апарату (дрону) у досудовому розслідуванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2023. Вип. 78, Ч. 2. С. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.46> (дата звернення: 23.01.2025).
8. Шевченко Т.В., Власенко І.В., Котелюх М.О. Аналіз використання безпілотних літальних апаратів у службово-бойовій діяльності Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. 2023. Вип. 29. С. 459–465. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2023.29.56> (дата звернення: 23.01.2025).
9. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
10. Про внесення змін до пункту 4 Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2023 р. № 1187. *Офіційний вісник України*. 2023. № 103. Ст. 6168.
11. Військові почали використовувати антидроновий комплекс EDM4S. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/vijskovirochaly-vykorystovuvaty-antydronovi-kompleks-edm4s/> (дата звернення: 23.01.2025).
12. Українські розробники представили інноваційну дешеву систему перехоплення ворожих дронів. URL: <https://noworries.news/ukrayinski-rozrobnyky-predstavly-innovacijnu-deshevu-systemu-perehoplennya-vorozhyh-droniv/> (дата звернення: 24.01.2025).
13. Романенко І.В. Особливості правового регулювання застосування безпілотних повітряних суден як заходу адміністративного примусу. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2024. Т. 35 (74) № 4. С. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.4/13> (дата звернення: 24.01.2025).
14. Поліція показала, як збивала дрон-камікадзе над Києвом з автоматів. URL: <https://gordonua.com/ukr/news/war/politsija-pokazala-jak-zbivala-dron-kamikadze-nad-kijevom-iz-avtomativ-video-1631278.html> (дата звернення: 24.01.2025).
15. Боротьба з безпілотними літальними апаратами: методичні рекомендації (за досвідом проведення ООС (раніше АТО). Центр оперативних стандартів і методики підготовки Збройних сил України спільно з Головним управлінням підготовки Збройних сил України, 2019. 44 с.

16. Мисливці на дрони полку поліції «Цунамі» «чистять» небо над Донеччиною. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=1094714112266801> (дата звернення: 25.01.2025).
17. Оголошення про закриття повітряного простору України від 24.02.2022 р. Державне підприємство обслуговування повітряного руху України. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=772> (дата звернення: 25.01.2025).
18. Правоохоронці виявили у Дрогобицькому районі двох підлітків, які запускали дрон. URL: <https://www.lmn.in.ua/pravoookhorontsi-vyavyly-u-drohobytskomu-raioni-dvokh-pidlitkiv-iaki-zapuskaly-dron/> (дата звернення: 25.01.2025).
19. Невідомий дрон поблизу Чутівського суду. URL: <https://mediadokaz.pl.ua/2022/09/12/nevidomij-dron-poblizu-chutivskogo-sudu/> (дата звернення: 26.01.2025).
20. Запускати дрони під час воєнного стану цивільним заборонено. URL: <https://tmcinfo.com.ua/zapuskaty-drony-pid-chas-voiennoho-stanu-tsyvilnym-zaboroneno/> (дата звернення: 26.01.2025).

References

1. Osoblyvosti zastosuvannya bezpilotnykh litalnykh aparativ orhanamy ta pidrozdilamy politsii (2022). [Features of the use of unmanned aerial vehicles by police agencies and units]: metod. rek. / A.A. Sakovskyi, S.M. Naumenko, S.I. Kravchenko, I.M. Yefimenko ta in. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav. 72 s. [in Ukrainian].
2. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zastosuvannya pravookhoronnymy orhanamy bezpilotnykh povitrianykh suden ta protydii yikh nezakonnomu vykorystanniu [On amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding the use of unmanned aerial vehicles by law enforcement agencies and countering their illegal use]: Zakon Ukrainy vid 13 lypnia 2023 r. № 3232-IX. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2023. № 84. St. 307. [in Ukrainian].
3. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia shchodo vstanovlennia vidpovidalnosti za porushennia poriadku ta pravyl vykorystannia povitrianoho prostoru Ukrainy ekspluatantamy bezpilotnykh povitrianykh suden [On amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses regarding the establishment of liability for violation of the procedure and rules for the use of Ukrainian airspace by operators of unmanned aircraft]: Proekt Zakonu Ukrainy vid 07.11.2022 r. № 8186. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=8186&conv=9> (data zvernennia: 22.01.2025) [in Ukrainian].
4. Batrachenko, T.S., Rozghon, O.H., & Yefimova, I.V. (2024). Efektyvnist zastosuvannya bezpilotnykh litalnykh aparativ dlia foto- ta videozapysu v diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [The effectiveness of the use of unmanned aerial vehicles for photo and video recording in the activities of the National Police of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*. № 1. S. 486–488. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/113> (data zvernennia: 22.01.2025) [in Ukrainian].
5. Yefimova, I.V., & Rozghon, O.H. (2024). Vykorystannia bezpilotnykh litalnykh aparativ u operatyvno-rozshukovii diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [The use of unmanned aerial vehicles in the operational and investigative activities of the National Police of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*. № 7. S. 407–410. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/98> (data zvernennia: 22.01.2025) [in Ukrainian].
6. Movchan, A.V., & Movchan, M.A. (2020). Vykorystannia bezpilotnykh litalnykh aparativ u diialnosti pravookhoronnykh orhaniv [The use of unmanned aerial vehicles in law enforcement activities]. *Sotsialno-pravovi studii*. Vypusk 3 (9). S. 104–110. [in Ukrainian].
7. Tychyna, D.M., Antoshchuk, A.O., & Pertsev, R.V. (2023). Kryminalistychne zabezpechennia vykorystannia bezpilotnoho litalnoho aparatu (dronu) u dosudovomu rozsliduvanni [Forensic support for the use of unmanned aerial vehicles (drones) in pre-trial investigations]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii PRAVO*. Vyp. 78, Ch. 2. S. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.46> (data zvernennia: 23.01.2025) [in Ukrainian].
8. Shevchenko, T.V., Vlasenko, I.V., & Koteliukh, M.O. (2023). Analiz vykorystannia bezpilotnykh litalnykh aparativ u sluzhbovo-boiovii diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Analysis of the use of unmanned aerial vehicles in the service and combat activities of the National Police of Ukraine]. *Yurydychnyi biuletyn*. Vyp. 29. S. 459–465. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2023.29.56> (data zvernennia: 23.01.2025) [in Ukrainian].
9. Pro Natsionalnu politsiiu (2015). [About the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 40–41. St. 379. [in Ukrainian].
10. Pro vnesennia zmin do punktu 4 Polozhennia pro Natsionalnu politsiiu (2023). [On amendments to paragraph 4 of the Regulations on the National Police]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.11.2023 r. № 1187. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 103. St. 6168. [in Ukrainian].
11. Viiskovi pochaly vykorystovuvaty antydronovi kompleks EDM4S [The military began using the EDM4S anti-drone complex]. Retrieved from: <https://mil.in.ua/uk/news/viiskovi-pochaly-vykorystovuvaty-antydronovi-kompleks-edm4s/> (data zvernennia: 23.01.2025) [in Ukrainian].
12. Ukrainski rozrobnyky predstavlyly innovatsiinu deshevu systemu perekhoplennia vorozhykh droniv [Ukrainian developers have presented an innovative, cheap system for intercepting enemy drones]. Retrieved from: <https://noworries.news/ukrayinski-rozrobnyky-predstavlyly-innovatsiynu-deshevu-systemu-perekhoplennya-vorozhykh-droniv/> (data zvernennia: 24.01.2025) [in Ukrainian].
13. Romanenko, I.V. (2024). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання zastosuvannya bezpilotnykh povitrianykh suden yak zakhodu administratyvnoho prymusu [Peculiarities of legal regulation of the use of unmanned aircraft as a measure of administrative coercion]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: yurydychni nauky*. T. 35 (74) № 4. S. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.4/13> (data zvernennia: 24.01.2025) [in Ukrainian].
14. Politsiia pokazala, yak zbyvala dron-kamikadze nad Kyievom z avtomativ. Video [Police showed how they shot down a suicide drone over Kyiv with machine guns. Video]. Retrieved from: <https://gordonua.com/ukr/news/war/politsiya-pokazala-jak-zbivala-dron-kamikadze-nad-kijevom-iz-avtomativ-video-1631278.html> (data zvernennia: 24.01.2025) [in Ukrainian].
15. Borotba z bezpilotnymi litalnymi aparatamy: metodychni rekomendatsii (za dosvidom provedennia OOS (ranishe ATO) (2019). [Combating unmanned aerial vehicles: methodological recommendations (based on the experience of conducting the

Joint Operational Operation (formerly the ATO)]. Tsentr operatyvnykh standartiv i metodyky pidhotovky Zbroinykh syl Ukrainy spilno z Holovnym upravlinniam pidhotovky Zbroinykh syl Ukrainy. 44 s. [in Ukrainian].

16. Myslyvtisi na drony polku politsii "Tsunami" "chystiat" nebo nad Donechchynoiu [Drone hunters of the Tsunami police regiment are "cleaning" the sky over the Donetsk region]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/watch/?v=1094714112266801> (data zvernennia: 25.01.2025) [in Ukrainian].

17. Oholoshennia pro zakryttia povitrianoho prostoru Ukrainy vid 24.02.2022 r. Derzhavne pidpriemstvo obsluhovuvannia povitrianoho rukhu Ukrainy [Announcement on the closure of Ukrainian airspace from 24.02.2022 State Air Traffic Services Enterprise of Ukraine]. Retrieved from: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=772> (data zvernennia: 25.01.2025) [in Ukrainian].

18. Pravookhorontsi vyviavlyu u Drohobyskomu raioni dvokh pidlitkiv, yaki zapuskaly dron [Law enforcement officers found two teenagers in Drohobych district who were launching a drone]. Retrieved from: <https://www.lmn.in.ua/pravookhorontsi-vyviavlyu-u-drohobyskomu-raioni-dvokh-pidlitkiv-iaki-zapuskaly-dron/> (data zvernennia: 25.01.2025) [in Ukrainian].

19. Nevidomyi dron poblyzu Chutivskoho sudu [Unknown drone near Chutivskyi court]. Retrieved from: <https://mediadokaz.pl.ua/2022/09/12/nevidomij-dron-poblizu-chutivskogo-sudu/> (data zvernennia: 26.01.2025) [in Ukrainian].

20. Zapuskaty drony pid chas voiennoho stanu tsyvilnym zaboroneno [Civilians are prohibited from launching drones during martial law]. Retrieved from: <https://tmcinfo.com.ua/zapuskaty-drony-pid-chas-voiennoho-stanu-tsyvilnym-zaboroneno/> (data zvernennia: 26.01.2025) [in Ukrainian].

Kolomoiets Oleksandr,

Candidate of Law, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2129-9374>

Holovkov Oleksandr,

Candidate of Law

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4649-539X>

Oleksienko Serhiy,

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9150-8329>

FEATURES OF THE EXERCISE OF THE POWERS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF THE NEW RULES FOR THE USE OF UNMANNED AIRCRAFT

The article examines current issues in effectively countering the illegal use of unmanned aerial vehicles in Ukraine. The author focuses on the revolutionary changes introduced by the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning the Use of Unmanned Aerial Vehicles by Law Enforcement Agencies and Countering Their Illegal Use," which creates a legal basis for the use of unmanned aerial vehicles, clarifies terminology, expands the powers of law enforcement agencies, and introduces mechanisms for neutralizing threats associated with the illegal operation of drones. The key innovations of the law are considered, in particular, the introduction of the concepts of "remote pilot" and "unmanned aviation system," and the definition of the limits of liability of unmanned aerial vehicle operators. It is noted that the implementation of the provisions of the law faces a number of problems, including: the lack of by-laws detailing the procedures for applying the norms, the lack of special technical means to counteract the illegal use of unmanned aircraft, insufficient training of police officers to perform new tasks, as well as the inconsistency of the provisions of the law with the Code of Ukraine on Administrative Offenses. The need to create specialized police units authorized to counteract the illegal operation of unmanned aircraft is emphasized, as well as the expansion of training programs for police officers. It is concluded that modern changes in legislation significantly increase the effectiveness of airspace regulation, but require improvement to fully realize their potential.

Key words: unmanned aircraft, unmanned aircraft operator, counteraction to the illegal use of unmanned aircraft, National Police, powers, administrative responsibility.